Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 164. — ŠTEV. 164. | NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 15, 1931. — SREDA, 15. JULIJA 1931 | VOLUME XXXIX. — LETNIK XXXIX.

FRANCOSKA VLADA DOVOLILA ODLOG PLAČIL

NEMČIJA POTREBUJE NAJMANJ 500 MILJONOV KREDITA

Hooverjev načrt v veljavi. — Francija ne bo zahtevala nepogojnih plačil. — Posojilo takorekoč zagotovljeno.

BAZEL, Švica, 14. julija. — Danes se je odstranilo zadnjo oviro, s katero je bil združen predlog predsednika Hoover-ja, ko je obvestila Francija Mednarodno banko, da ne pričakuje, da ji plača Nemčija reparacij, ki zapadejo v plačilo 15. julija.

Nemčija je s tem rešena plačila $46,166,666.—, katerega bi morala položiti 15. julija pri Mednarodni banki. Kaj vkrene Francija glede tega plačila, je vznemirjalo Dr. Luther-ja, predsednika nemške državne banke.

Francija pa glasom poročil ne bo zahtevala od Nemčije niti plačila nepogojnih obveznosti. Glasom francosko-ameriškega dogovora bi morala izvršiti Nemčija to pri Mednarodni banki, nakar bi se ji pa vplačani znesek zopet posodil.

Mednarodna banka je včeraj določila, da bo plačala Nemčija Franciji garancijski sklad, ako ga bo ta leta 1932 zahtevala lahko tudi v mesečnih obrokih.

Tudi drugi upniki so se že odpovedali deležev z ozirom na nepogojna plačila, katera znašajo skupno devet miljonov nemških mark.

Dr. Luther je odpotoval danes z aeroplanom v Nemčijo še predno je dospelo tozadevno francosko obvestilo. Dr. Melchior, nadaljnji nemški član Mednarodne banke ostane tukaj, da se posvetuje s švicarskimi bankirji.

Bančni krogi v Bazelu pravijo, da potrebuje Nemčija najmanj petsto milijonov kredita. Včeraj se je podaljšalo Nemčiji za tri mesece kredit desetih milijonov mark, katerega je dobila ista od Mednarodne banke, francoske banke, angleške banke in Federal Reserve Bank.

BERLIN, 14. julija. — Kot vsa znamenja kažejo, se bo morala podati Nemčija Franciji, da dobi kredit in reši tako sebe poloma. Germania, uradni list Bruening-ovega kabineta, je prinesel članek, v katerem roti Francijo, naj sodeluje za dovoljenje kredita Nemčiji v smislu določil Mednarodne banke.

Ako bo Francija pristala, bo s tem rešila Nemčijo in ta ji tega ne bo nikdar pozabila, pravi članek.

Za jako značilno se je smatralo dejstvo, da je izšel članek v listu le kratek čas potem, ko se je vrnil Dr. Luther v Berlin iz Bazela, kjer si je prizadeval dobiti pomoč Mednarodne banke, da podloži majajočo se finančno stavbo Nemčije.

Francija ne žrtvuje ničesar in ne tvega ničesar, nadaljuje članek, ako pristane na kredit na novi podlagi francosko-nemškega gospodarskega sodelovanja.

To bi bila trdnejša podlaga kot pa vojaški dogovori in uporaba vojaških sil. Malo je pa upanja, da bi Francija opustila svoje politične zahteve napram Nemčiji. S tem, da je prosilo Bruening-ovo glasilo francoske vzajemnosti, se je pokazalo, da se pripravlja Nemčija podati se.

Vest, da namerava nemški kabinet uvesti novo denarno enoto mesto dosedanje marke, se je iz uradne strani odločno zanikalo.

TRGOVINA MED SOVJETI IN ANGLIJO

LONDON, Anglija, 14. julija. — Trgovska zastopstvo sovjetov v Angliji je priobčilo poročilo, iz katerega je razvidno, da je dosegla tekom prvega četrtletja trgovina s sovjeti vrednost nekako dveh milijonov šterlingov.

Ta trgovina je bila le slučajna ter se ni brigala za posameznosti.

PRIPRAVE ZA URAVNAVO STAVKE

Zvezna vlada nastopila pri uravnavi štrajka v tovarnah svile, Rhode Islanda.

PROVIDENCE, R. I., 14. julija. — Zvezna posredovalka, Anna Weinstock iz Bostona, je prišela danes s posredovanjem pri štrajkarjih svilnih tovarn v Central Falls in Pawtucket. Dež, ki je lil kot iz škafa, je preprečil vsako demonstracijo, ko je Royal Weaving tvornica pričela z delnim obratovanjem.

Ana Weinstock je posvetila dan zaslišanju delavskih voditeljev, ki skušajo privesti štrajk do konca. Zastavkalo se je 26. junija, ko je izgubilo delo kakih dvatisoč oseb.

Takoj po njenem prihodu se je pri seji izvolilo iz meščantsva izvrševalni odbor, ki se je sestal danes s štrajkarskim, da se razpravlja o uravnavi plač in delovnih pogojev. Zborovanju je predsedovala Miss Weinstock.

Poroča se, da pripada manj kot polovica štrajkarjev levemu krilu narodne tekstilne zveze in da nekateri ne odobravajo načinov, ki se jih poslužujejo organizatorji štrajka.

Vodstvo tovarne Royal Weaving pričakuje, da se vrne jutri na delo precejšnje število štrajkarjev in da se bo pričelo v kratkem obratovati z vsemi močmi. Vendar so pa stražile danes tvornice močne državne čete in policija, ki so imele nalog streljati v slučaju potrebe. Prišlo pa ni do nikakih nemirov.

Poslopja General Fabrics so zavarovana z žično ograjo, na strehah so pa še vedno pripravljene strojne puške.

LINDBERGH SE PRIPRAVLJA NA POLET

SAN FRANCISCO, Cal., 15. julija. Z ozirom na nameravani skorajšnji polet proti Aziji, je naročil Ch. A. Lindbergh, da se shrani v Point Barrow, Alaska, 200 galonov gazolina.

NEZAUPNOST NAPRAM MARKI

Trgovci po drugih deželah zavrnili marke. — Izletniki v zadregi.

BRUSELJ, Belgija, 14. julija. — Banke v Luksemzurgu so določile, da se opusti marke na borzah, ker jih prihaja preveč iz Nemčije, ker hočejo ljudje z njimi nakupiti drugih denarnih vrednostij.

Posestniki hotelov v Ostende so zavrnili plačila v markah ter spravili s tem turiste v neprilike, zlasti, ker ti niso imeli drugih sredstev za povratek v domovino.

KOPENHAGEN, Danska, 14. julija. — Tukaj so bili vsi nemški turisti prisiljeni ostati po hotelih, ker vozniki in trgovci niso hoteli sprejeti v plačilo mark. Danci se še dobro spominjajo, da so izgubili milijone leta 1923, ko je padla nemška marka pod nič.

BAZEL, Švica, 14. julija. — Veliko število nemških izletnikov je prišlo tukaj v zadrego, ker se jim v menjalnicah ni hotelo izmenjati mark.

KOBILICE V JUŽNI DAKOTI

PIERE, S. D., 14. julija. — Danes se je poslalo predsedniku Hooverju in kmetijskemu tajniku Hyde prošnjo za nujno pomoč iz zveznih skladov kmetov nekaterih okrožji v Južni Dakoti, katerim so kobilice uničile vse prodelke.

Prebivalci teh okrožji potrebujejo izdatno pomoč za nakup lastnih življenjskih potrebščin in krme za živino. V prošnji se glasi: Kobilice so popolnoma uničile pridelke na 11 tisoč kvadratnih miljah ter ni ostalo prebivalstvu niti najpotrebnejših sredstev za svoje in življenje živine.

SLEPEC POUČUJE NA VIŠJI ŠOLI

NE HWAVEN, Conn., 14. julija. — Na tukajšnji šoli poučuje fiziko in kemijo Howard A. Newton, ki je popolnoma slep.

Njegodva soproga sedi v razredu poleg njega, dela z aparati poskuse, piše na tablo naloge in popravlja naloge v zvezkih učencev.

NAJNOVEJŠA POROČILA IZ EVROPE

Konferenca sklicana v Berlinu. — Stimson se podal v Pariz. — Nemški listi napadli Hindenburga.

LONDON, Anglija, 15. julija. — Arthur Henderson, tajnik za zunanje zadeve v kabinetu ministrskega predsednika MacDonalda, je zapustil London na potu proti celini, kjer se bo udeležil konference glede gospodarskega stanja, v katerem se nahaja Nemčija.

Henderson se namerava najpreje vstaviti v Parizu in se tam posvetavati z francoskimi uradniki, nato se pa odpelje proti Berlinu, kamor naj bi dospel v petek tudi MacDonal na posvetovanje z nemškimi vladnimi voditelji.

Na postaji je rekel poročevalcem, da je prepričan, da bo odlok Mednarodne banke za dovoljenje kredita izboljšal sedanje stališče Nemčije.

RIM, Italija, 14. julija. — Henry L. Stimson, državni tajnik Združenih držav se je podal iz Rima v Pariz danes popoldan, ko je končal dolgotrajne pogovore z italijanskimi uradniki.

Pred odhodom je izjavil, da sta odkritost razpravljanja in prijazen sprejem, katerega je bil deležen, zagotovilo prijaznosti med Združenimi državami in Italijo. To je po njegovem mnenju dobro znamenje za bodočnost.

Moj obisk v Italiji je potrdil vsa moja pričakovanja. Moji pogovori z Mussolinijem in Grandijem so se namašali na zadeve najinih držav. Razgovarjali smo se odkrito in kar najbolj mogoče prijateljski. V Ameriko se bom vrnil z boljšim razumevanjem stališča vlade v Italiji kot bi mogel to doseči na katerikoli drugi način.

BERLIN, Nemčija, 14. julija. — Paul von Hindenburg, 82 let stari predsednik Nemške republike, je bil danes cil napadov listov, ker se za časa gospodarske krize ni nahajal v Berlinu.

Predsednika, ki se je nahajal na počitnicah na svojem posestvu v Vzhodni Prusiji, se pričakuje nazaj jutri ter bo takoj predsedoval izvanrednemu zasedanju kabineta.

Nekateri listi so se izrazili, da bi se moral že preje vrniti, ker bi imela njegova navzočnost pomirjevalen upliv na ljudstvo za časa krize. Kabinet pa ni hotel zahtevati, da prevzame on osebno vodstvo situacije, ker ni verjetno, da bi njegova starost dopuščala vzdržati napore in bi se bilo bati za njegovo zdravje.

PRVA VODNA NAPRAVA ONSTRAN POLARNEGA KROGA

MOSKVA, Sovjetska unija, 14. julija. — Ob reki Nivi, polotok Kola, onstran polarnega kroga, se je pričelo graditi prvo zgrabo električne sile, ki bo zmožna proizvesti nekako 60,000 kilovatnih sil.

Za to vodno napravo se bo uporabilo tok Nive med otokoma Pin in Blas. Delo bo dokončano v približno dveh letih in dne 1. januarja bo dobilo mesto Čibini prvi tok.

Naprava obstoja iz deset metrov visokega nasipa ter postaje, ki bo proizvajala 15,000 kvadratnih voltov.

Gradilna dela niso bila še dovršena, ker je tam navadno velik mraz. Pri stavbi je zaposlenih približno dva tisoč delavcev.

JACK DIAMOND ZOPET OPROŠČEN

Kakor običajno je bil raketir oproščen tudi od zadnje obtožbe. — Zagovorniki so bili dobro plačani. Potrebni denar so zložili njegovi pomagači.

TROY, N. Y., 15. julija. — Kakor da je popolnoma nedolžen, poslušal je znani zločinec in gangster Jack Diamond, katerega imenujejo njegovi pristaši tudi "Leg", obtožbo napadenega farmerja Grover Parks-a, ki ga je imenoval pred sodiščem mučilca, odvajalca in zločinca. Obdolžba je bila izrečena pri polnem zasedanju porotnega sodišča, kateremu predseduje sodnik Cropsey, porotniki pa so izbrani po večini iz vrste tamošnjih farmerjev, nekaj malih trgovcev in obrtnikov.

Izbiranje porote se je začelo že v jutro in trajalo do 9. ure zvečer, predno je bilo končano. Takoj ko je zasedla porota svoje prostore, pa je začel državni pravdnik John T. Norton s obtožbami proti Diamondu in videti je, da želi, da bo obsodba izrečena v kratkem. Zločin, katerega je izvršil ta obtoženec nad Grover Parks-om, obstoji v tem, da so ga napadli obtoženec in njegovi pomočniki v noči 15. aprila, ko je vozeč iz mesta Albany na svojem avtomobilu nekaj blaga, dospel v mesto Cairo. Od tam je odpeljal na bližu ležeče posestvo farmerja Duncan-a, koder je naložil na avto nekaj jabolčnika. Poleg njega se je vozil mladoletni sin Duncan. Nekako opolnoči privozil jima je naproti Ford avtomobil, ki jim je zastavil pot. V tem avtomobilu so se nahajali Jack Diamond in njegovi pomagači John Sacio in Marion Roberts.

Diamond in Sacio sta namerila revolverje in tako primorala da sta Parks in deček Duncan, ki je tega spremljal, dvignila roke, ko sta vstavila vozilo. Na povelje sta izstopila in obema so odmerili lopovi par klofut. Zahtevali so potem, da jim pojasnita kaj vozita v avtomobilu, ali alkohol, ali vino, nakar sta izjavila odkrito, da vozita jabolčnik. S silo so jih potisnili v avtomobil, katerega krmilo je vzel v roke Jack Diamond na straneh Parka in Duncana pa sta zavzela mesto njegova pomagača Roberts in Sacio. Ta dva sta žrtvam potegnila pokrivala preko oči in vozili so tako nekako 6 milj do Acra, poletni dom gangsterja Diamonda. Za njimi pa je vozil truk Parksa neki drugi pomagač Diamonda. Ko so dospeli v letovišče Diamond-a, zapeljali so vsa tri vozila v garažo, koder so nadaljevali s vprašanji kje dobivata alkohol in pivo, kar jim seveda žrtvi nista mogla pojasniti.

Prisilili so jih, da sezujeta čevlje, ter jih trpinčili s tem, da so jim z gorečimi žveplenkami žgali noge. Zažigali so papir, ter gorečega kladali poleg nog žrtev, da tako izvabijo iz njih pojasnilo, kje se nahaja kotel za žganje in kje dobivata za prevoz pivo. Ker tudi to ni prineslo zaželjenega uspeha, privezali so jima vrvi okrog vratu, napravili zanjke in vrgli drugi konec vrvi čez vejo drevesa, da jih tudi obesijo, če ne bo mogoče drugače dobiti zahtevanega pojasnila. Ker ga naravno nista mogla dati, potegnili so vrv za katero je bil prevezan Parks in ga dvignili od tal. Ko se je z rokami ovil za veje drevesa, oprostili so siloma roke od vej in tako je visel nasrečnež tako dolgo, da je padel v omedlevico. Ko se je prebudil, ležal je na travi, poleg njega pa so stali zločinci in ga potem odvedli zopet v garažo, kakor tudi dečka Duncana. Uvideli so, da jim ne bo nikakor mogoče pojzvedeti kar so želeli ter odpeljali v Diamondovem avtomobilu obe žrtvi iz letovišča, za njimi pa je vozil Parksov avtomobil. Vozeč tako nekaj časa, so se ustavili, ter z naročilom, da lahko nadaljujeta pot na svojem avtomobilu čez nekaj minut izložili uboge in izmučene žrtve. Ko sta hotela napadena zastartati svoj avtomobil, opazila sta na žalost, da je bil motor pokvarjen in šele po dolgem času se jima je posrečilo nadaljevati pot proti domu. Med potjo sta iskala zdravniške pomoči, da sta lahko nadaljevala vožnjo in to je zločin, katerega je obtožen ta človek.

Nihče izmed obtoženčeve stranke ni niti v najmanjšem trenil z očesom vspričo teh obtožb.

Zagovorništvo je izjavilo, da bo predložilo sodišču alibi in tako dokazalo, da je državni pravdnik zložil pač lepo pripovedko, ki pa ni resnična. Parksa so lahko napadli kaki drugi lopovi, ni pa bil napaden od Diamonda. Ta je bil namreč usodne ure prav daleč od mesta, koder se je izvršil napad in tako je popolnoma nedolžen naperjenega mu zločina.

Po končanem zagovoru in dokazovanju zagovornikov, je izjavil sodnik, da bo moral obtoženec prebiti noč v ječi in preklical jamščino v znesku $68,000, pod katero je bil obtoženi Diamond do sedaj na prostem.

Ko je po odmoru zasedla porota zopet sedeže, da čuje nadaljne zagovore od strani zagovorništva, je to privedlo nebroj prič, ki so dokazale, da se je Jack Diamond nahajal za časa ko je bil izvršen navedeni zločin daleč od mesta in sicer v Albany, N. Y. v nekem hotelu.

Državno pravdništvo pa je skušalo brezuspešno dokazati z nasprotnimi pričami, da temu ni tako. Sodnik je bil tako primoran v pojasnilih poroti le navesti, da mora upoštevati, da je glasom teh in onih prič jasno, da je nekdo po krivem pričal. — Od Vas porotniki je toraj odvisno odločitev kdo je lagal, kajti obtoženec nemore biti zajedno in ob istem času v Catskill gorovju in mestu Albany.

Ker se porota nikakor ni mogla zjediniti, kdo je pričal neresnico, ali od državnega pravdnika poklicane, ali pa od zagovorništva privedene priče, se je po tri urnem glasovanju vrnila in pojasnila, da obtoženec na podlagi izjav prič nikakor nemore spoznati krivim in je bil tako oproščen.

Nadaljeval bode tako zopet svoje rokovnjaško delo in strahoval vsakogar, ki mu bo sumljiv, da ima kaj posla s alholonimi pijačami, katerih prevoz in prodajo hoče, da ima v rokah edino le on in njegovi pristaši.

ALKOHOLNE PIJAČE V KNJIŽNICI

MADISON, Wis., 15. julija. — Zveznim stikačem se je posrečilo najti protipostavno pijačo že na vseh mogočih krajih. Sedaj so pa naleteli nanjo tudi v javni knjižnici.

Pijača, alkohol in pivo, se je nahajala v nerabljenem prostoru v ozadju javne knjižnice v Wausaukee blizu tukaj.

ODNESLI ŽGANJE NEMŠKEMU POSLANIKU

WASHINGTON, D. C., 14. julija. Neznanci so vdrli v klet tajnika nemškega poslaništva ter odnesli še nedoločeno množino žganja. Tajnikov dom je bil prazen ter je prejela policija obvestilo o tatvini potom telefona od neznane osebe.

V kleti se je nahajalo pol ducata zabojev z žganjem, katere so tatovi odprli, odnesli pa najbrž samo nekaj steklenic najboljšega.

DENARNA NAKAZILA

IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 500	$ 9.35	Lir 100	$ 5.75
Din 1000	$ 18.50	Lir 200	$11.30
Din 2500	$ 45.75	Lir 300	$16.80
Din 3000	$ 54.60	Lir 500	$27.40
Din 5000	$ 90.50	Lir 1000	$54.25
Din 10,000	$180.00		

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska $30.—, za $35.— 70 centov, za $40.— 80 centov, za $45.— 90 centov, za $50.— $1.—, za $100.— $2.—, za $200.— $4.—, za $300.— $5.25

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pismenim potom sporazumete glede načina nakazila.

Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino 75c.

Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York, N. Y
Telephone BArclay 7—0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da bitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

ZMEDENOST ZA ZUNANJE

Če bi bil princ Buelow še živ, bi našel dosti materijala za njegove sardonične pripombe glede zadnjih dogodkov v mednarodni psihologiji. Kancelar Bruening in nemški zunanji minister ter predsednik državne banke dobro vedo, kaj hočejo storiti, a niso hoteli povedati svetu, kaj da pravzaprav nameravajo.

Narod je postal zmeden in nikdo ne ve, kaj naj stori. Nobenega dvoma ni, da obstoja v Nemčiji velika nevarnost finančnega poloma. Nemška vlada pa je iz tega ali drugega vzroka skušala povečati to bojazen. Dežela je vsled tega v pesteh finančne katastrofe.

Te težkoče pa so v glavnem zunaj Nemčije.

Nemčija ne namerava izvršiti samomora.

Ona ima predsednika in tudi kancelarja. Oba sta zmožna in trdna in cel narod stoji za njima.

Nemške finance so slabe, a ne toliko, da bi bil upravičen popolen obup.

Najprvo je treba izolirati in rešiti nemški finančni problem.

Če ne bodo kmalu rešene finančne zadrege Nemčije, bo nastopila velika kriza koje posledice bodo občutljive.

Mogoče naravno je, da zahteva Francija jamstva od Nemcev, če hoče pomagati v splošnem.

Politično vprašanje pa naj bi se rešilo pozneje, kajti glede njega se prav nič ne mudi.

Tekom leta moratorija se bo gotovo našlo kako novo rešitev ter jo uveljavilo. Medtem pa mora priti Nemčija na svoje lastne noge ter si opomoči, kot je potrebno, da zajamči svoja jamstva.

KDO IMA DENAR?

Nikdo nima dovolj denarja, da bi plačal vse dolgove sveta in vrniti zaupanje v vrednost poštenja.

Mi se hitro bližamo povečanju zveznih davkov. Nobeno vprašanje ni, kdo bo plačal ta davek. Kdor ima denar!

Gotovo ne petina prebivalstva, ki je nezaposlena in odvisna od zaposlenih. Najbrž bodo plačali davke majhni profesijonalci, ki bodo s tem prišli na rob propada.

Denar mora biti nekje v deželi, po dolgi dobi prosperitete in velikih dobičkov, a nikdo ne ve, kdo ga drži.

Treba pa bo plačati, neglede na to, odkod bo prišel denar.

Vsi nekdajni sovražniki Nemčije skušajo danes pomagati, da preprečijo nekaj kar je hujše kot državni dolg; in tako ima danes nemški narod le prijatelje, mesto nekdanjih sovražnikov.

— — — —

Cel svet se nahaja v slabšem položaju kot vojna, ki jo ni nihče zakrivil, nobeden začel, vendar pa se nahajamo vsi v vojni in nihče ne more iz nje. Magnati pa so prišli do prepričanja, da živimo v času počitnic in nimamo potrebnega denarja za veselo in brezskrbno življenje.

— — — —

Rešiti problem mednarodne situacije te bo napravilo pijanega kakor človeka, ki nese klavir po zavitih stopnicah.

— — — —

Gotove ljudi ni mogoče prepričati, da bi živeli tako, kakor jim dopuščajo dohodki.

"GLAS NARODA" — List slovenskega naroda v Ameriki! — Naročajte ga!

Dopisi.

Milwaukee, Wis.

Buu, vročina pa taka, stokajo ljudje v teh pasjih dneh, ko si srečni ljudje privoščijo plačane počitnice in odhajajo v hladna letovišča, — mi revni trpini pa počitnic itak ne potrebujemo, ker jih že imamo čez leto dni s plačo 60 minut na uro!

Tako se godi sedaj nam, ko je Hoover zopet napovedal prosperiteto, toda za spremembo ne nam, ampak Nemčiji, ko ji je izposloval enoletni moratorij.

Živio, Deutschland ueber alles! Eno leto ne bo treba Nemčiji plačati dolgov, da si na ta način gospodarsko opomore.

V Ameriki imamo na milijone majhnih posetnikov, ki so si v potu svojega obraza prislužili in prihranili toliko, da so nekoliko naplačali na posestvo in to so mali farmerji in delavci, ki so sedaj brez dela, pa se upniki hočejo okoristiti s to depresijo ter jih pognati iz njih domov, ker ne morejo vzdržati nadaljnih obrokov. Za te trpine bi naj bil Hoover izposlovai moratorij! Pa kaj briga Hooverja ameriška uboga para, ko mu bo ljudstvo itak zopet pelo "hosana" pri prihodnjih volitvah, ko se bodo prosperitetne obljube vozile kar na velikih truckih!

Posledice tega velikodušnega moratorija smo že čitali. Iz Berlina je bilo poročano, da je Nemčija organizirala tisoč petsto milijonsko kreditno zvezo za trgovino in industrijo, za katere kredite garantira nemška država, tako da bodo industrijalci lahko obratovali z denarjem, katerega bi morala Nemčija brez moratorija plačati tujim državam.

Pa pozabimo nekoliko na naše grenke čase vsaj za en dan, ako ne dlje, ter posetimo piknik "Sloge", št. 1 dne 26. julija v Gazvodovem parku, da se razvedrimo v prijazni družbi znancev in prijateljev. Nekaj oseb bo pa posebno veselih odhajalo domov, namreč vsi oni, ki so lastniki tistih srečnih številk, ki bodo deležne nagrad do $300 v gotovini. Najbolj srečen bo pa vsekakor oni, ki bo nesel prvo nagrado 50 cepalkov iz piknika. Kdor že ve vnaprej, da ima najbolj srečno številko v žepu, naj pride kar suh na to zabavo, kjer bo vsega v izobilju, za mlade in stare, za smeh in kratek čas. Kaj vse bo tam, vam ne bom pripovedoval vnaprej, nego samo rečem: pridite, videli in slišali boste in ne bo vam žal!

Tudi za ljubitelje športa je preskrbljeno. Spoprijela se bosta dva mlada "sovražnika" za prvenstvo na športnem polju in sicer Forward baseball team društva Forward J. P. Z. Sloga in pa baseball team Lilije, sama domača slovenska kri, ki rada na "aufbiks" odgovori: Ne zamudite priti gledat naše žogarje!

Tako se imamo v naši wisconski metropoli; nekaj časa se "fajtajo" eni pri naših organizacijah, potem se spet spoprimejo s politikarji, sedaj se bodo pa še fantje od fare. Taki smo Milwaučani!

Na svidenje dne 26. julija v Gazvoda parku! Kdor nima lastnega samodrša, se lahko pripelje do tja z Muskego Ave. "štric karo" in potem z "basom" do Mt. Olivet pokopališča, od koder je nekaj sto korakov do veseličnega prostora.

Pozdrav vsem čitateljem!

Za pripravljalni odbor:

Frank Tamše.

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko
Berile
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo
$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18 Street
New York City

OD VOHUNA DO BUDISTIČNEGA SVEČENIKA

Angleški listi poročajo z velikimi črkami, da je bil pred kratkim posvečen v Pekingu za budističnega svečenika znani vohun Ignac Trebitsch-Lincoln, mož, ki ga smatrajo Angleži za največjega in najbolj umazanega vohuna vseh časov. Ne zaman. Preteklost tega človeka ima namreč zveze skoro z vsemi umetnimi revulucijami kontinentov v zadnjih desetletjih.

Trebitsch-Lincoln se je rodil kot madžarski žid v nekem majhnem obdonavskem mestecu. Z 12. letom se je pokristjanil, stopil v katoliški samostan v Budimpešti in se pripravljal za duhovniški poklic. Iz Budimpešte so ga poslali v Kanado. Tam se je pridružil presbiterijancem, študiral teologijo in z velikanskim uspehom propovedoval v Halifaxu. Leta 1901. ga je doletela izredna čast. Imenovan je bil za vikarja angleške dvorne cerkve. — Kmalu pa je zamenjal svečeniško haljo za politično vlogo. Izstopil je iz duhovniških vrst in se dal naturalizirati na Angleškem. V tem času ga je najel angleški "čokoladni" kralj Seebohin in ga poslal širom Evrope. V njegovi službi je prebil več let v Belgiji.

L. 1910 ga najdemo zopet na Angleškem, in sicer na kandidatni listi za parlament. Bog vedi, kako je bil izvoljen. Prodri je. Tedaj se je začelo novo življenje, ki se je sukalo samo okolj konj, žensk, kvart in vina. Trajalo je do svetovne vojne, ko je prišel mož na rob finančnega propada. Iz tega razloga se je ponudil angleški vladi za vohuna proti Nemčiji in njenim zaveznikom. Usoda pa je hotela, da jo je že takoj v začetku vohunske karijere zavozli. Storil je nekaj, kar ni bilo Angležem povšeči. Vlada ga je izgnala iz dežele. Šel je v Ameriko in se osvetil Angliji z nizom revolverskih člankov, ki jih je objavil l. 1915 z naslovom: Odkritja Ign. Trebitscha-Lincolna, bivšega angleškega poslanca in poznejšega vohuna. Ti članki so izzvali odpust treh ali štirih angleških admiralov, več komisarjev in drugih uradnikov, ki so prisegli, da se izdajalcu osvetijo o prvi priliki.

Ponudila se je kmalu. Leta 1916 je Trebitsch-Lincoln prišel na Angleško pod tujim imenom, a najet ovaduh ga je takoj izsledil in izročil osvetnikom. Oblasti pa se ga niso upale prijeti zaradi vohunstva. Tembolj so ga torej pritisnile za druge grehe, ki jih ni bilo majhno število. Podkupovanja, poenverbe, goljufije — na to se je opirala obtožnica, ki ga je pripeljala v ječo, vendar ne za dolgo, kajti že leta 1919 je pobegnil in ušel najprej na Nizozemsko, od tam pa v Nemčijo.

Na Nemškem je tedaj vrelo. Komunisti in desničarji so skušali omajati temelje države. Glad je pritiskal, denar je bil skoro brez vrednosti, nezadovoljstvo je naraščalo.

Tako se je Lincoln zopet prelevil v "politika". Shajal se je z Ludendorffom in Kappom in ko se je je Kappov puč ponesrečil, je izginil kakor bi se udri v zemljo, čeprav je še malo prej obljubljal svojima "zaveznikoma" pomoč v imenu Angležev. Krenil je na Kitajsko.

Tudi tam je našel ugodna tla. Kitajski generali so se tepli med seboj, kdo bo vladal "cesarstvo sredine". Z zapada je silil v deželo boljševizem, na vzhodu so prežali Japonci. V Pekingu je našel Lincoln sebi soroden pustolovski tip, nekega Borodina. Z njim se je zvezal in poslej sta skupno prodajala Kitajce Angležem in Japoncem, po tretji strani pa sta napeljavala vodo na mlin boljševiške Rusije. Da bo mera polna, sta dobavljala še orožje kitajskim nacionalistom. Toda prišel je dan, ko se je Sunjatsen razsrdil nad Borodinom in ga zapodil z bičem, dočim je besna Anglija zahtevala izročitev Lincolna. Prepozno. Ko bi ga bili morali prijeti, je izginil in ga niso našli nikjer.

Napotil se je bil v Afganistan, dvignil deželo proti Amanulahu in se je zopet ponujal Angležem. Ti pa so že bili poslali v deželo svojega emisarja v osebi polkovnika Lawrences. Angleški upravnik je Lincolna izročil Afgancem, ki so ga sestradali, oplenili in ga pognali brez sredstev čez mejo.

Tako je prišel Trebitsch-Lincoln do svoje sedanje postaje v bližino Dalaj lame in postal preko židovstva, krščanstva in angleške evangelijske cerkve budistični svečenik. Za koliko časa, je seveda vprašanje. Kadar bo izbruhnila v kakšnem kraju Azije nova vojna ali revolucija, bo gotovo pri njej sodeloval Trebitsch-Lincoln. Njegova pisana preteklost popolnoma jamči, da se bo to zgodilo.

PRIRASTEK PREBIVALSTVA ITALIJE

Tržaški listi priobčujejo suhe podatke uradne agencije Stefani o uspehu zadnjega ljudskega štetja v Italiji. Podatki so v populacijskem oziru vse prej, kakor ugodni in kažejo, da je agitacija, ki jo je razvil fašizem za povzdigo števila rojstev in povečanja rodovitnosti italijanskeka naroda, ostala popolnoma brezuspešna. Sicer je število prebivalstva doseglo skoro 41 milijonov, vendar pa kažejo povprečne številke narodnega prirastka po posameznih pokrajinah silen upadek. Najbolj je narastel Lacij (21.4%), kar pa je pripisati razvoju mesta Rima, ki iz vseh pokrajin privablja prebivalce. Najplodovitejša pokrajina je Sardinija, ki zaznamuje prirastek 12.5%, tedaj toliko, kakor primorska banovina, ki je pri jug. ljudskem štetju po višini narodnega prirastka zavzela predpredzadnje mesto. Sardiniji sledi Kalabrija z 10.3% prirastka in je tedaj v sredi med obema jug. banovinama, dravsko in savsko, ki sta imeli najmanj prirastka. Nato prihajajo v padajoči progresiji ostale pokrajine, od katerih imata tujerodni provinci Julijska Krajina po 3.6%, odnosno 3 odstotke, dokler vrste ne zaključi Sicilija, ki ne samo da ne izkazuje nikakega prirastka, marveč celo 2.5% primanjkljaja.

Celoten povprečni prirastek od zadnjega ljudskega štetja znaša 6.9 odstotka, kar je skoro za polovico manj, nego je bil dosedanji prirodni prirastek Italije (12.6%). Ta številka se je tedaj znatno znižala in je daleč pod 16%, kolikor je zadnje ljudsko štetje dognalo prirodnega prirastka v Jugoslaviji. Absolutni prirastek v desetih letih znaša pri 14 miljonih Italijanov pa 2.8 milijona duš.

JESENSKI IZLET V JUGOSLAVIJO

Jesenski izlet priredi velika nemška družba NORTH GERMAN LLOYD za svoje jugoslovanske izletnike na velikanu EUROPA, dne 13. septembra.

Izletnike bo spremljal dobro znani veščak g. S. M. Vukovič, ki je upravitelj jugoslovanskega oddeka te družbe v New Yorku.

Torej vsakdo, ki namerava letos na jesen v stari kraj, naj se pridruži temu izletu, ker potovanje v družbi g. Vukoviča bo zelo ugodno in preskrbel bo za potnike vse do Ljubljane in Zagreba.

POSET ANGLEŠKE VOJNE MORNARICE V JUG. VODAH.

Tega meseca bo posetil splitsko luko oddelek angleške vojne mornarice, in sicer ene križarka, ena torpedovka, ena admiralska ladja in ena rezervna vojna ladja. V Splitu ostanejo kakih 14 dni, nakar posetijo še nekatere druge jadranske luke.

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE
SO RAZPRODANE
Sprejemamo pa članarino za bodoče leto. Članarina znaša
$1.—
Člani dobe potem knjige po pošti naravnost iz Ljubljane.
Uprava "G. N."

BOJ ZA MIROVNE POGODBE

Isti dan, ko je francoski ministrski svet razpravljal o Hooverjevem predlogu in se načelno izjavil zanj, je sprejel predsednik ministrskega sveta Laval zastopnike raznih zavezniških odborov za mir s spoštovanjem mirovnih pogodb ter jim z vsem povdarkom zagotovil, da bo Francija vedno znala čuvati mir, ki je bil dosežen z mirovnimi pogodbami.

Tako je franc. ministrski predsednik jasno in odločno povdaril stališče Francije v sedanjem svetovno političnem položaju. Francija je odločno za mir in je pripravljena, za očuvanje miru doprinesti tudi največje žrtve. Zato sprejema načelno Hooverjev predlog, zato je pripravljena priznati Nemčiji največje olajšave in ji dovoliti tudi na škodo francoskega davkoplačevalca moratorij v plačevanju reparacij. Za Francijo, ki je tako silno trpela v svetovni vojni, je pač to mnd vse velika žrtev in neprimerno večja ko za vse druge države. V interesu miru pa je Francija pripravljena tudi na to žrtev in pomagati hoče Nemčiji, da se izkoplje iz svojega težkega gospodarskega stanja in more tako sodelovati v delu za napredek sožitja evropskih narodov.

Naj pa bo Francija pripravljena na še tako velike žrtve, vendar pa te ne morejo iti tako daleč, da bi bili vsled njih ogroženi življenski interesi Francije. In ti bi bili, če bi postale mirovne pogodbe le krpa papirja, ki jo je mogoče vsak hip spremeniti. Da to povdaril, je sprejel franc. ministr. predsednik zastopnike odbora za očuvanje miru s spoštevanjem mirovnih pogodb prav tisti dan, ko je pokazala francoska vlada svojo največjo pripravljenost, da tudi z žrtvami zasigura mir. Ali treba je bilo potegniti mejo, do katere sme iti ta požrtvovalnost, ker drigače postane ta že samomorilna.

Še posebej pa je bil potreben ta povdarek, ker so mnoge sile na delu, da bi vzele mirovnim pogodbam vsako veljavo in nato povzročile nove vojne, da bi mogli izvesti svoje revanšne zamisli. Ti krogi hočejo pod raznimi visokodonečimi gesli njprej zrahljati z mirovnimi pogodbami ustvarjeno stanje, nato pa uničiti mir sam. Pod vtisom te imperijalistične propagande se je tudi že v nekaterih pojavila misel, da je tudi Hooverjev predlog naperjen proti mirovnim pogodbam samim in da je z njim napravljen začetk, ko bodo te izgubile svojo veljavo. Odločen Lavalov nastop pa je to mnenje ovrgel, ker je jasno povedal, da je Hoverjev predlog sprejemljiv, le, če niti najmanje ne zadeva ob mirovne pogodbe.

To stališče francosega ministrskega predsednika pa je in mora biti tudi jug. stališče. Nikakor niso vse mirovne pogodeb pisane tako, da bi mogel biti jug. narod z njimi zadovoljen. Nasprotno ima jugoslovanski narod vse polno vzrokov, da bi predlagal prav znatno spremembo nekaterih mirovnih pogodb. Toda vsaka taka sprememba bi bila upravičena, in dobra le, če bi pomenila napredek za človeštvo, če bi pravičnejše in pravilnejše uredila odnošaje med žrtvami. Vsaka revizija mirovnih pogodb bi morala biti pridobitev za zbližanje med narodi in utrditev miru.

Baš takšne revizije pa nočejo oni, ki zdaj jurišajo na mirovne pogodbe. Oni hočejo, da bi bil njih juriš na mirovne pogodbe začetek nereda in kaosa, da bi se z revizijo mirovnih pogodb uveljavil oni imperijalizem, ki je podlegel na krvavih bojiščih svetovne vojne. Kar niso zamogli uvesti vsled hrabrosti zavezniške vojske, to bi hoteli sedaj izvesti s pomočjo lahkovernosti zavezniških politikov. Ne naprej, temveč desetletja nazaj naj bi revizija mirovnih uogodb potisnila razvoj evropskega ljudstva.

Zato pa ni očuvanje miru, ustvarjenega z mirovnimi pogodbami, le v interesu plodonosnega sožitja evropskih narodov, temveč tudi v interesu kulture. Ali naj se ta razvija v skladu z imperijalističnim hotenjem napadalcev mirovnih pogodb, ali pa v skladu z velikimi načeli evropske demokracije. O tem naj pade odločitev.

Jug. narod, ki je bil vedno zvest borec za svobodo narodov, bo ostal tudi v bodoče zvest svoji visoki tradiciji in zato bodo nasili imperijalisti in nasprotniki miru v njem vedn svojega odločnega nasprotnika. Zato pa bo tudi podpiral vsako prizadevanje, ki je v korist miru in evropski kulturi.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega prejemate, je razvidno, kdaj Vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obnovite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Culig, A. Saftić
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS
Aurora, J. Verbich
Chicago, Joseph Blish, J. Bevčič, Mrs. F. Laurich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bambich, J. Zaletel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kohal
Springfield, Matija Barborich
Waukegan, Jože Zelenc

KANSAS
Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Žagar

MARYLAND
Steyer, J. Černe
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouže, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA
Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick

NEW YORK
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, Frank Masle

OHIO
Barberton, John Balant, Joe Hiti
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, Math Slapnik, Frank Zadnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kumše
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA
Ambridge, Frank Jakše
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobeck
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Rovanšek
Crafton, Fr. Machek
Export, G. Previč, Louis Zupančič, A. Skerlj
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Homer City in okolico, Frank Ferenchack
Irwin, Mike Paushek
Johnstown, John Polanc, Martin Koroshetz
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Zust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakshe, Vinc. Arh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdirc
Steelton, A. Hren
Unity Sta. in okolico, J. Skerlj, Fr. Schifrer
West Newton, Joseph Jovan
Willock, J. Peternel

UTAH
Helper, Fr. Krebs

WEST VIRGINIA
Williams River, Anton Svet

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren
Sheboygan, John Zorman

WEST ALLIS
Frank Skok

WYOMING
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik išče potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda":

Za eno leto $6.; za pol leta $3.; za štiri mesece $2.; za četrt leta $1.50.

New York City je $7. celo leto.

Naročnina za Evropo je $7. za celo leto.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

AZOV:

NIT

Veste, kaj je to "nit"? Pri Ivanovu so izvedli hišno preiskavo in našli pri njem poleg otroških plenic in dveh zvezkov "Vstajenja Rokambolova" vizitnico Petrova. Plenice in Rokambolova, seveda, puščajo kot nevažne v svobodi, toda vizitnico so priložili zapisniku, kajti služiti more kot "nit".... Nato so takoj izvedli hišno preiskavo pri Petrovu, in tam so našli iztisek vyborškega manifesta (Po razpustitvi prve ruske dume l. 1906 so se sešli njeni člani v Vyborgu na Finskem, odkoder so izdali na ruski narod manifest. Vlada je oplenila vsakogar, ki ga je imel) in še dve vizitnici: Zajčeva in Volkove....

"Nit" se začenja razcepljati, in v štabu tajne policije že izdelujejo pismen načrt preiskovalne vojne.

Ena skupina "tajnih" nadaljuje hišne preiskave po črti Ivanov-Petrov-Zajčev. To je takorekoč magistra. Druga skupina zasleduje vejo, ki se začenja z Volkovo.

Včasih se trčita obe skupini pri kakem Lisičinu, pri katerem zasačijo star, zarjavel revolver po očetu, takozvano lefoško, in odtod se začenja zopet nova "nit". Toda navadno se "nit" pretrga pri kakem Antonovu, ki doživlja svoje dneve zavetišču za osebe duhovskega poklica, ali pa privede do vrat stanovanja prvega državnega svetnika Pupkova, na vsem Ruskem slovitega po svoji neomajni lojalnosti.

Nobena nesreča ni, če se pretrga takale "nit". Jutršnja hišna preiskava jo že zopet zveže, in dela se nikoli ne zmanjka. Nerodno je le takrat, če pridejo na lažnivo "nit", ki zavede svoje zasledovalce tako daleč, da so z njenimi zavezljaji prisiljeni skakati iz neumne situacije v smešno in zopet narobe.

Taka "nit" je n. pr. privedla nekdaj do stanovanja Fitza Patrika, ki ni bil le angleški podanik, nego tudi inozemski dopisnik časopisov. Taka "nit" je vedla tudi do prostorov mestne špitalne komisije, edinole s steno ločeno od Nikolajevske dvorane mestnega magistrata. — Vsi živimo v trajnem osumljenju, — se je izrazil nedavno ugleden žurnalist.

Resnično vsi, kajti živimo pač v taki dobi, da slutijo pri vsakem prebivalcu celo skladišče orožja, dokler ne dokaže nasprotnega. Saj živimo že v taki dobi, da niti potni list—sam pašport! — Ne velja prav nič, in da postopajo z vsakim podanikom tako, kakor bi imel ponarejene dokumente, dokler ne dokaže nasprotnega.

In vi sami, čeprav tega niti sami ne slutite, se nahajate bodisi na koncu, bodisi na sredi kakšne take "niti", katero že odvijajo ali jo puščajo "zoreti", kakor pušča umni sadjerejec zoreti svoje breskve. Vaše ime se zaman ne izgovarja, in vaš hišnik dobiva ukaz, naj pazi na vas, naj vas ne pušča iz oči. Vaš potni list preiskujejo brez vaše vednosti najstrožje. Vaša pisma prihajajo zmečkana, časopisi z narobe obrnjenimi ali celo raztrganimi pasovi. Pisma iz Vyborga dobivate šele v štirih dneh. — Kako, da so se začela pisma tako zakasnjevati? — vprašate hišnika. Hišnik pa se le krči in glupo smehlja.

Kličejo vas k telefonu, in neznan glas želi od vas zvedeti naslov osebe, ki vam je čisto tuja. — Odkod govorite? Kdo ste? — vprašate. — Iz praznega stanovanja, — odgovarja neznani glas. In konec!

Naposled začenjate razumevati, da ste — vozelček na taki "niti".

Pregledujete svojo pisalno mizo in svojo priročno knjižico, uničujete vse stare vizitnice, dajete slike shraniti znancem, sežgete v peči pest zaprašenih političnih oklicev in nepostavnih brošuric ter pripravite ženo in vse domačine, da bi se po nepotrebnem ne prestrašili. In čakate.

Ob petih zjutraj se razlegne pridušeni zvončkov zvok. — Dekla, zaspana, zaletujoča se v stole in loveča se za nje, teče odpret.

— Zdaj nam Bog pomagaj! — šepetate ter oblačite nočno suknjo in copate.

Začne se brezuspešna hišna preiskava, ki stika zaman za "nitjo". Toda zapisniku vendar prilože vizitnico zdravnika, specijalista za oči. Včeraj ste jo prinesli s seboj od znanca. Pri tem znancu se torej tukaj pretrgana "nit" zveže iznova....

Iz Jugoslavije.

Kralj boter devetemu otroku.

V Foču je kralj po svojem zastopniku Mladenoviču kumoval devetemu otroku seljaka Ivana Gavrana. Kralj je izročil svojemu krščencu zlato verižico s križcem in več dukatov.

Strašna rodbinska tragedija.

V Šenti se je pripetila sinoči strašna rodbinska tragedija. Žena tukajšnjega seljaka Petra Bogmana je prala perilo. V kuhinji je postavila na tla veliko kad z vrelo vodo, v kateri je nameravala namočiti perilo. Le za hip se je odstranila iz kuhinje, a že je bila nesreča tu. Triletni sinček Stevan se je sklonil v kad in padel na glavo v vreli krop. Predno je prišla mati, je bil otrok že mrtev. Videč kaj se je zgodilo, je nesrečna mati od žalosti in obupa zblaznela. Na njene krike je prihitel v kuhinjo starejši, šestletni sin Milan. Blazna mati je planila k njemu in ga začela daviti. Skoro gotovo bi ga bila zadušila, da niso sosedje prihitel na pomoč in otroka iztrgali iz rok blazne matere. Kmalu za tem je prišel domov tudi gospodar. Ko so mu povedali, kaj se je zgodilo, se je zgrozil, brez besede šel iv svojo sobo, vzel lovsko puško in se ustrelil. Hudo ranjenega so pripeljali v bolnico, kjer je davi umrl. Žena je v blaznici.

Mati štirih otrok utonila.

V kanalu kralja Petra v bližini Bačkega Gradišta se je vozila družba petero članov v malem čolnu. Nenadoma se je čoln prevrnil in vsa družba je padla v vodo. Četvorica se je rešila s plavanjem. Katica Fabijanova, mati četvero otrok, pa je utonila.

Starka ubila moža zaradi ljubosumnosti.

V Jelendolu pri Čačku se je pripetila težka rodbinska tragedija. Seljak Gavro Timotijević je živel s svojo ženo v precej neprijaznih razmerah. Žena Jelka, stara nad 60 let, je bila zelo ljubosumna na svojega moža, ker je pogosto godrnjal, da nimata otrok. V zadnjem času je Gavro živel v nedopuščenih razmerah z Jovanko Sladičevo. Ko se je te dni vrnil iz Požege, je izbruhnil oster prepir zaradi razmerja z Jovanko. Žena je pograbila revolver in odala šest strelov na moža, ki se je zgrudil mrtev.

Velik vlom v Senovem.

Senovski orožniki intenzivno zasledujejo vlomilce, ki so pred kratkim vdrli v trgovino Adolfa Korinška ter mu odnesli različno manufakturno blago v skupni vrednosti nad 25,000 Din. Orožnikom se je naposled posrčilo dobiti prave sledove za vlomilci in so že popolnoma ugotovili identiteto enega izmed vlomilcev. Vlomilec je po bivališču iz Zagreba, kjer ima neko postransko obrt. Gotovo bodo skušali vlomilci spraviti ukradeno blago v Zagreb, da ga tam vnovčijo po svojih pomagačih.

Stric je najboljše plačal.

V vasi Pečincih blizu Sremske Mitrovice je prišlo do krvi zaradi nekega travnika. Kmet Pavle Savič je hotel bujno travno na svojem travniku prodati ter je iskal dobrega kupca. Poleg sosedov se je interesiral za travo tudi njegov stric Dušan Savič, ki je ponovno prosil nečaka, naj trave nikomur drugemu ne proda, ker jo bo on najboljše plačal. Pavle pa je le prodal travo nekemu sosedu in ko je ta prišel z njim na travnik, da jo pokosi, je pritekel tja tudi stric Dušan oborožen z dvocevko. Najprej je nečaka ozmerjal, da je prelomil besedo, potem pa je pomeril nanj puško ter sprožil. Pavle je bil zadet v nogo ter se je zgrudil od strahu in bolečine. Tedaj je stric dejal: "Vidiš, da stric najboljše plača!" Ko se mu je jeza ohladila, je ponujal nečaku 10,000 Din za bolečine. Ker so nečaka odpremili v bolnišnico, je bila zadeva prijavljena oblastvu in bo sedaj sodišče razpravljalo o stričevem plačilu.

Tragična smrt otroka.

V Vinkovcih so na stavbišču Bohnove opekarne globki jarki, polni vode. Ker v bližini ni vode za kopanje so se mnogi, zlasti pa otroci v sedanji hudi vročini kopali v teh jarkih, dasi je vodstvo opekarne dostop zabranilo. Te dni se je v teh jarkih kopalo zopet nekaj otrok, med katerimi je bil tudi petletni Mihajlo Jankovič. Starejši otroci se za malega tovariša niso brigali in šele, ko so se dpravljali domov, so ga začeli sikati. Končno so klicali na pomoč odrasle, ki so brez uspeha preiskali ves jarek. Nesrečni otrok je utonil in bo treba najbrž jarek izprazniti, da se najde trupelce.

NOVA VOJNA NAPOVEDANA KRŠILCEM PROHIBICIJSKE POSTAVE

WASHINGTON, D. C., 15. julija. — Vodstvo za uveljavljenje prohibicijskega zakona v Washingtonu je objavilo, da bo z današnjim dnem nastopilo službo 335 novih agentov, ter obenem napovedalo, da bo s tem pričet zopet nov in še bolj intenziven boj proti kršilcem tega zakona.

Howard T. Johnes, poslujoči administrator je mnenja, da bodo do jutri zjutraj vsi novo nastavljeni suhaški agentje na svojih mestih, nakar bodo zopet obnovili svoje delovanje. Kakor pa je potrebno vsakemu novemu nastavljencu, da se prvo priuči svojega novega dela, tako bodo tudi ti novinci morali izvrševati svojo službo za par dni le v družbi že izvežbanih in starih nastavljencev.

Obenem s to objavo je pojasnil administrator tudi rekord v izvrševanju administracije za pretečeni mesec v katerem so zaplenili v vseh Združenih državah 500,000 galonov pive, 157,000 galonov alkohola različne vrste in aretirali nič manj nego 7000 kršilcev zakona. Ta rekord je priznano bolji od prejšnjih mesecev. Vsekakor je razvidno, da ne bo mogoče uveljaviti tega zakona, kajti kršilcev je vsak dan več.

OSEM ČASTNIKOV UMRLO PRI ZRAKOPLOVNI NESREČI

MOSKVA, Sovjetska unija, 14. julija. — Osem visokih častnikov rdeče armade, se je danes ubilo, ko je padel na tla armadni zrakoplov v bližino Albino, severno od Moskve. Med žrtvami je bil tudi general Vladimir Triagofilov, glavni poveljnik generalnega štaba.

Častniki so bili na preizkuševalnem poletu, ko je letalo odpovedalo nad gozdovi in, še predno je bilo mogoče spraviti ga do ravnine, se zaletelo med drevje in pobilo častnike.

INOZEMCI V TURŠKIH SLUŽBAH.

Londonski "TIMES" poroča iz Carigrada, da pripravlja turška vlada zakon, ki bo zabranjeval inozemcef na turškem ozemlju zaposlitev v lekarnarskem, zdravniškem, odvetniškem, šoferskem in natkarskem poklicu. Inozemci tudi ne bodo smeli več vršiti službe tolmačev, vendar pa bodo ostali tisti inozemci, ki že služnjo v katerem koli navedenih poklicev, lahki tudi zanaprej na svojih mestih.

VITKI IN OKROGLI TIPI

Nemški učenjak Ernst Kretschmer je dokazal v svoji knjigi "Typenlehre", da obstoji neka svojevrstna biologična zveza med določenimi tipi telesne oblike in duševnimi anomalijami. Vitko vzrasli ljudje se nagibajo k razdvojni blaznosti (šizofreniji), dočim so okroglo vzrasli podvrženi periodičnim blaznostim, ki se kažejo v tem, da so pacienti včasih togotni, včasih globoko melanholični.

To teorijo je izpoponil sedaj znani raziskovalec, dr. Gerhard Venzmer, s trditvijo, da obstoji takšna zveza tudi v pogledu telesnih bolezni. Tako je vitki tip s suhotnim, oglatim telesom, malo mišic in tolšče, z razmeroma dolgimi končinami nagnjen k tuberkuloznim obolenjem, okrogli tip pa k revmatičnim boleznim, sladkorni bolezni in poapnelemu žilju. To dognanje seveda ni brez praktičnega pomena za zdravnika kakor za človeka. — Vitki ljudje se morajo čuvati prehladov, debelušni pa morajo paziti na primerno dieto, ker se nagibajo k boleznim nepravilne izmenjave snovi.

Iz Slovenije.

Pogreb nesrečnih žrtev strele.

23. junija proti večeru so ogromne množice ljudstva spremile k večnemu počitku nesrečni žrtvi strele, Rudolfa Valjavca in Ivanko Balantičevo. Izpod Zapric, kjer je ležal na mrtvaškem odru Rudolf Valjavec se je ob 18. razvil dolg sprevod po mestu na mekinjsko pokopališče, kamor so že pripeljali iz Godiča krsto s truplom Ivanke Balantičeve. Po obredu, ki ga je opravil mekinjski župnik Čadež so položili obe krsti v grob, izkopana tesno drug poleg drugega. Tavarna "Titan", pri kateri sta bila oba uslužbena je bila polnoštevilno udeležena pri pogrebu z uradništvom in delavstvom.

Delavsko pevsko društvo "Solidarnost" je zapelo pred hišo žalosti v Zapricah kakor tudi v cerkvi in ob grobu turobne žalostinke.

Novi grobovi.

V Mariboru je umrl 39-letni železniški uradnik Leopold Mulec.

— V mariborski bolnici je preminu 71-letni upokojeni poštni poduradnik Juri Špajc.

— V Mariboru je umrla po dolgi in mučni bolezni 67-letna Marija Lorbarjeva, vdova po oficijalu okr. glavarstva.

— Po krajši bolezni je preminil na zagrebški kliniki na posledicah operacije Jakob Šoberl, valjač železa v tovarni KID na Savi. Pokojni, ki je dosegel 65 let, je bil stara in čvrsta gorenjska korenina, doma iz Bohinja, kjer je vstopil še kot mlad dečak v bohinjske železarne iv delo.

— V ljubljanski bolnici je v 26. letu starosti umrl trgovec Matko Vidmar.

— V mariborski bolnici je v starosti 30 let umrl Drago Čebular, železniški uradnik.

Prestolonaslednik Peter v mlinu...

Ob Jezernici pod kraljevskim gradom Suvoborom ima podjetni posestnik Blaž Mandeljc svoj mlin. 18. junija zvečer je dobil lastnik mlina obvestilo, da poseti drugi dan njegov mlin prestolonaslednik Peter. Naslednji dan okrog 9 ure predpoldan se je pojavil v mlinu prestolonaslednik Peter v spremstvu svojega učitelja in Dekordija, čuvarja kraljevega dvorca.

Prestolonaslednik Peterje z veliko pozornostjo poslušal svojega učitelja, ki mu je tolmačil in razkazoval razne mlinske naprave. Na željo je lastnik mlina razstavil tudi mlinski kamen, ga zopet sestavil in pognal v tek. S smehom na obrazu in tleskaje z ročicami je prestolonaslednik Peter opazoval, kako nastane moka. Vsaka stvar ga je zanimala, vse je hotel videti in potipati. Utikal je tudi svoje prstke v mehko moko in pokukal celo v lonec, kjer so se kuhali štruklji. Ko so mu še razkazali kmetsko peč, kjer pečejo kruh, se je po enournem bivanju v mlinu ves srečen in zadovoljen prijazno poslovil od domačih in se odpravil s svojim spremstvom zopet proti Suvoboru.

Zagonetna nesreča železniškega delavca.

Davi okoli 7.55 je bila reševalna postaja telefonično pozvana, da pošlje reševalni avto v Zalog in odpelje v javno bolnico težko ponesrečenega železniškega delavca. Neposredno pred Zalogom so našli na tiru nezavestnega starejšega železničarja, ki je bil hudo poškodovan na glavi in po rokah. Tudi obraz je bil ves v krvi. Avto je delavca jadrno pripeljal v bolnico. S težavo so dognali identiteto.

Ponesrečenec je 55-letni cženjeni progovni delavec Štefan Žbogar, po rodu iz Gorice. Na Goljevici si je za svojo družino zgradil malo hišico z vrtom in je bil zaposlen na glavnem kolodvoru. Imel je nočno službo. Kako je prišel do Zaloga, še ni popolnoma pojasnjeno. Najbrž se je hotel odpeljati z vlakom ob 7.30 na dolenjski kolodvor, pa je stopil v napačni vlak, ki ga je odpeljal proti Zalogu. Ko je to opazil, je menda skočil s še drvečega vlaka in je tako z vso silo padel na tir.

ŽALOSTEN KONEC SLAVNEGA ANGLEŠKEGA IGRALCA

V London je izvršil samomor nekoč slavni angleški igralec George Bealby. Še pred enajstimi leti je pomenilo njegovo ime privlačno silo za obiskovalce gledališča. Agenti mu niso nikjer dali miru, toliko ponudb so imeli zanj. Kolo sreče pa se je kmalu obrnilo in dva dneva pred smrtjo so videli nesrečnika v takozvanem kotu siromakov, v nekem lokalu londonskega Westenda me dbrezposelnimi igralci. Po smrti so odprli njegovo zadnje pismo s to-le vsebino:

"Delal sem težko in sem se trudil, da bi moje igralsko ime obdržalo dober sloves. Po 21 letih pa moram, žal, spoznati, da je bilo vse zaman.... L. 1921. in 1922. je o mojih vlogah govoril London, potem me je zasledovala usoda. Gledališče ni imelo več prostora zame."

Bealby je učakal 55 let.

KONGRES SLOVANSKIH BOTANIKOV.

V Varšavi je bil svečano otvorjen kngres slovanskih botanikov. Sodelujejo botaniki iz Bolgarije, Češkoslovaške, Jugoslavnje in Poljske.

SANJE MADŽARSKIH LEGITIMISTOV.

Grof Julij Pallavicini, ki je nastopil v volilnem okraju Domboyaru kot nestrankarski kandidat, je izjavil v svojem pogramatičnem govoru, da hočejo madžarski legitimisti vzpostaviti monarhijo in sicer tako, da ne bo več avstrijsko-madžarska, temveč madžarsko-avstrijska monarhija.

Plinske bolečine v črevih odpravljene

Nuga-Tone hitro prežene pline iz črevesja in želodca. Osladi vaš dih, vam da dober tek, odpravi glavobol, omotico, obistne vranične slabosti, zaprtnico in ojača oslabele živce, mišice in druge organe. Nuga-Tone očisti život bolezenskih glivic in vas napravi močne in zdrave. Prav gotovo vzemite Nuga-Tone. Na prodaj v lekarnah. Ako ga lekarnar nima, recite mu naj ga za vas naroči od trgovca na debelo. —Adv't.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

ali

OGLAŠUJTE.

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač po vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

VSE ONE ROJAKE ŠIROM ZDRUŽENIH DRŽAV IN KANADE, KI ŠE NIMAJO PRI NAS VLOG, VABIMO, DA SE PRIDRUŽIJO NAŠIM MNOGOŠTEVILNIM VLAGATELJEM

Denar je pri nas varno naložen in ga zamorejo vlagatelji dvigniti takoj, brez vsake odpovedi, kar je v mnogih slučajih zelo važno.

Vloge obrestujemo po 4%

Sakser State Bank

82 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

Ta *GLOBUS*

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeči se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA — **$1.75**

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street New York, N. Y.

MANICA:

V kresni noči.

Bregarjev Martin je bil fant od fare. Močan kakor hrust, v obraz pa zal in rdeč, kakor zrelo jabolko. Bil je vedno vesel in dovtipen, drugače pa priden in pošten mladenič.

Takole na tihem je prav rad poškilil za lepo sosedo Korenovo Franico. Toda le na skrivaj. Martinova domačija je bila majhna, Franica je bila pa edinka najbogatejšega posestnika, ki je bil pred nekaj meseci umrl in zapustil hčeri seveda vse svoje premoženje.

Franica ni bila ošabno dekle. Rada se je pogovorila prav tako z Martinom, kakor z drugimi fanti. Ženinov je imela vedno dovolj, a videti je bilo, da se doslej še ni ogrevala za nobenega.

Par dni pred "Kresom" se je Martin mudil na travniku za vasjo. Sukal je koso tako urno, da mu je lil znoj kar v curkih po rdečem licu, čeprav je bilo že zgodaj v jutro.

Pa prišvedra po stezi stara Jernačka, ki je poleg beračenja baje znala izvrstno pogoditi človeško bodočnost iz zamaščenih kart, katere je povsod nosila s seboj, a pokazala le malokomu. Martin, ki je bil dobrega srca in se mu je smilil vsak revež, ji je časih vrgel kak dinar, zaradi česar je bil pri starici bolje zapisan kakor vsi drugi. Tudi zdaj mu je zaklicala že od daleč:

— Martin, ne hiti tako. Še koso boš zlomil.

Nagovorjeni se je vzravnal, si kar z roko otrl z noj s čela in se nasmejal:

— Pojdi pomagat, Jernačka!

— Ovbe, kaj naj ti pomaga stara baba! Pa — saj ti ni nič hudega.

— Kaj ti veš!

— No, no! Tebi ne manjka drugega, samo take zavberske neveste kakor si ti sam, pa bosta najlepši par na svetu.

— Ha, ha! Preskrbi mi jo, Jernačka!

— Eh, le sam jo poišči! Pa tebi je pač ne bo treba iskati. Kar same ti bodo drvele skupaj. Tak fant! — Zdaj grem pa kar naravnost s Korenovi Franici. Je sama doma. Mi je naročila, veš!

— Oho, imaš pa imenitno pot. Kaj pa boš tam?

— Franici bom "šlogala". Pa molči! To povem samo tebi.

Martin je postal pozoren. Čudne misli so mu udarjale v glavo. Nato je tako globoko zapičil svoj pogled v starko, da se mu je ta glasno zarežala:

— Ne glej me vendar tako, kakor da bi hotel požreti moje suhe kosti! Ali ti ni prav?

— Meni? — je rekel Martin raztreseno. — Prav mi je. Zakaj bi mi ne bilo prav? Ali —

— No, kaj?

— Jernačka, — je povzel zdaj Martin in se ozrl na okoli, — ali hočeš zaslužiti nekaj kovačev?

— Če jih hočem — človek božji, ali si nor, da še vprašaš? Kajpak da hočem!

— Dobro. Pojdi z menoj! Tu naju lahko kdo opazuje.

Martin je povedel starko tja na sredo travnika za leseno lopo. Precej časa sta govorila. Ko se je potem Jernačka poslavljala, je vzdignila svojo suho desno in zagrozila mladeniču:

— Ali Martin, to naredim samo tebi, ker te imam rada. Če me izdaš, te tako začaram, da boš okamenel od glave do peta.

Nato se je izgubila v visoki travi.

— — — — — — — — — — — —

— Vidiš, Franica! Moje karte so ti pokazale samo dobro. Blagor se ti! Zdaj pa, če hočeš, ti povem pa še ime onega fanta, ki bi te kot zakonski mož najbolj osrečil. Ali hočeš?

— Prosim, Jernačaka, — je zadrhtelo mlado dekle. — Pa hitro, da kdo ne pride!

In starka začne iznova mešati karte, stokati in momljati čudne besede. Mahoma tlesne z rokami in zakliče:

— Dekle, ti imaš pa res veliko srečo. Imena njegovega ti sicer ne vem povedati, a saj ga boš videla sama na svoje oči. Jutri, ko bo kresni večer, pojdi k Mokračevemu ribniku in ravno pod krivo vrbo poglej v vodo. V njej boš videla obraz mladeniča, ki te edini more osrečito.

— Ali Jernačka, — vztrepeče dekle, — mene bo strah. O polnoči —

— Neumnica! Kdo pa pravi, da čakaj opolnoči Takoj, ko se dobro znoči, takole po deveti uri že lahko pogledaš. Pa še mesec ti bo svetil.

Kmalu nato je Jernačka odkrevsala, obložena z mnogimi dobrinami.

Naslednji večer — ura v zvoniku je zabrnela tri četrt na devet — se je Martin kakor tat priplazil k ribniku in se prav po veveričje pognal na krivo vrbo, ki je imela čudno zverižene vrhove. Zlasti ena močna veja je zelo poševno, skoro vodoravno štrlela daleč tja čez ribnik.

Fant je tičal v vejevju komaj četrt ure, ko prisopiha Franica. Vsa trpetajoča stopi pod vrbo in se skloni v vodo. Tisti hip pa že glasno zakriči in zbeži kar čez travnik proti domu.

Ko bi dekle imelo malo manj strahu in bi ne bilo toliko razburjenuo, bi bilo pač lahko čulo glasno pokanje vej. Saj tedaj, ko se je Martin sklonil z gornjim životom, je le malo manjkalo, da ni štrbunknil v vodo. Tako pa se je izteklo srečno vsaj zanj.

Prihodnjo nedeljo je bilo v sosednji fari žegnanje. Dan poprej se je Martin vrtil po domačem dvorišču in pregledoval stari koleselj. Pa ti kakor slučajno pride mimo Korenova Franica.

— Oho, Martin! Le pripravi voz, le! Gotovo se pelješ jutri s svojim dekletom na žegnanje, kaj?

Martinu je zatolklo srce. Napravil je pa silno žalosten obraz:

— Franica, ni lepo, da se norčuješ! Saj vendar dobro veš, da nimam dekleta.

— Res ne? Ali bi hotel potem mene s seboj?

— Franica, ali misliš zares?

— Menda ja! Ali je to kaj tako čudnega? Ko boš jutri zapregel, me pridi poklicat!

In že se je skrila za oglom.

Martin je bil presrečen. Drugi dan se je vozil s Franico na žegnanje in pozneje še večkrat kam.

Čez leto dni sta bila Franica in Martin zakonski par.

O ti čudežna kresna noč....!

POZOR

Nekateri nam še vedno pisarijo na naš stari naslov — 82 Cortlandt Street, česar posledica so zamude in včasi se tudi kako pismo izgubi. Naš sedanji naslov je:

"GLAS NARODA 216 West 18th St., New York, N. Y.

kar naj blagovolijo vsi vpoštevati. Kdor ima še stare zalepke, naj na nji popravi naslov, predno pismo odpošlje.

Uprava.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klijentov, **vsak pondeljek do 7. ure zvečer.**

Poslužujmo se vsi brez izjeme te stare in stanovitne domače banke.

ČLOVEŠKA ROKA UNIČUJE SVETOVJE

Za lepim gotskim portalom v majhni stranski ulici vseučiliškega mesta Cambridgea, Anglija, si ne bi pač nihče predstavljal znanstvenega laboratorija, prej bi pričakoval, da bo tu vstopil v starinsko katedralo. A vendar je tu dom modernega znanstvenega zavoda, Cavendishovega laboratorija, ki je s svojimi epohalnimi odkritji obrnil nase pozornost vsega sveta. Tu se je rodila prva teorija o elektriki, ki je bia znanstveno utemeljena in ki še danes obvladuje vsa naša dognanja o tem skrivnostnem naravnem pojavu; tu so sestavili prvi detektor, ko še nihče ni imel najmanjšega pojma o brezžičnem prenosu zvočnih valov; tu se vršijo sedaj neizrekljivo važni poskusi za drobitev atomov, temeljnih delov vse gmote in vseh sil.

V prostoru, ki si ga je rezerviral prof. dr. Blacket, stoji aparat, ki sistematično razbija atome, prapodobe ogromnih solnčnih sistemov; in kar je še bolj čudno: prof. Blacket fotografira ta razpad svetovij v malem s pomočjo filmske kamere. Aparat sestoji iz nevisoke kovinske cevi, ki je zgoraj zaprta s stekleno ploščo in ki se ji dno s pomočjo zamotanega mehanizma lahko nenadoma zniža. V steno kovinske cevi je vdelana neznatna količina radija, ki bruha kakor ognjeniško žrelo dan in noč helijeve atome v vlažni zrak cevi fantastično brzino 15,000 km na sekundo.

Lajik, ki bi si hotel ogledati to neprestano bruhanje, bo seveda razočaran, kajti videl ne bo ničesar — in to ni čudno, saj meri takšen helijev atom v premeru komaj stomilijonski del milimetra. Hipoma pa je prof. Blacket znižal dno cevi, v cevi je nastal s tem brezzračen prostor in z mesta, kjer je vdelan radij, se sproži v cevi žarka črta, ki se po nekoliko centimetrih poti nenadoma ostro zakrivi in izgine.

Kaj se je zgodilo, Prof. Blacket, razlaga: Helijev atom je zadel z brzino 15 tisoč kilometrov v drug atom ter ga razbil. Takšno razbitje se ne posreči vedno. Od milijona helijevih atomov, ki letijo iz radija, jih komaj 30 zdrobi po en atom. Ta proces fotografirata dve filmski kameri, tako da ga ahko pozneje v svrho proučevanja reproducirajo stereoskopično.

V Cavendishovem aboratoriju se torej izpolnjujejo prastare sanje alkimistov o spreminjanju prvin v druge in nič ne vemo, če se ne bo nekega dne posrečilo na ta način pridelovati tudi zlato iz manjvrednih snovi. Takrat bo postalo seveda tudi zlato manjvredna snov.

A prof. Blacket ni edini, ki na svoj način, čeprav s čisto drugačnimi nameni uresničuje sanje alkimistov. V drugem prostoru laboratorija je postavil mlad ruski učenjak, dr. Kapitza vsakokrat, kadar vključi ta elektromagnet, zapreti v 100 m oddaljeno hišo, drugače bi lahko poplačal poskus z življenjem. In poskus, ki mu v laboratoriju "prisostvuje" samo avtomatično delujoča filmska kamera, ne sme trajati več nego stotinko sekunde. Dve stotinki sekunde bi zadostovali, da bi se razletelo vse skupaj v drobne kose, elektromagnet, ves laboratorij pa vsi skrivnostni stroji, ki so v njem. Seveda je morala sodelovati najpopolnejša precizijska mehanika, da se morejo Kapitzovi poskusi izvršiti brez katastrofe. Velika kondenzatorska baterija v laboratorijskem podzemlju, ki jo napolnjuje dolgo časa ogromen dinamo, se sprosti nabrane energije točno ob določenem času in za točno določen čas stotinke sekunde. Toda izkazalo se je, da ta energija še vedno ne zadostuje za drobitev atomov, zato bo učenjak zgradil še večji elektromagnet. Ko bo s tem delal poskuse, se bo morala sleherna živa stvar umakniti na varno v oddaljenost pol kilometra.

PARIS PRAZNUJE DAN BASTILE

PARIS, 14. julija. — Neglede na oblake, ki zagrinjajo negotovost finančnega stanja Nemčije in drugih osrednje evropskih držav, je praznoval francosko ljudstvo Dan bastile bolj veselo kot prejšnja leta.

Precej dolgi prazniki, ki so se začeli že v soboto, so bili en vzrok ljudskega veselja, drugi je pa bila kolonijalna razstava. Letošnja je 142-leta obletnica francoske samostojnosti.

MONTE CARLO JE PRAZEN.

Iz Francije prihaja zanimiva vest. Svetovno letovišče Monte Carlo, ki je živelo od zlata, priigranega v igralnici, je letos kakor večinoma francoskih obmorskih letovišč skoraj prazno. V glavnem je temu povod splošno gospodarska kriza, po vsem svetu, toda neki ameriški novinar je mnenja, da so tudi drugi vzroki v ozadju.

Eden izmed teh so ševilni polomi na newyorški borzi, glavni pa je nekoliko svojevrsetn razvoj francoske rivijere po vojni. Po vojni so francaska letovišča v prvid vrsti polnili Američani. Z dolarji se je poceni živelo, razkošja vajeni Američani pa z razmeroma srednje dobro urejenimi hoteli in restavracijami niso bili zadovoljni, hoteli so moderne razkošne hotele. Francozi so bili zato prisiljeni investirati težke milijne, da so rivijero preuredili, modernizirali hotele in na ta način obdržali goste, zlasti pa Američane.

Toda časi se izpremimjajo. Na francosko rivijero sicer še prihajajo mnogi Američani, toda niso težki bagataši med njimi. Gre za Američane, ki ne zapravljajo in si žele cenenih hotelov. Zato ni čudno, da je vodilni hotel v letovišču Cannesp, kjpr je prostora za 400 oseb, letos skoraj prazen, čeprav je že glavna sezona tu. Vsega skupaj je v hotelu okrog 20 gostov. Tudi v Monte Carlu ni nič boljše; zanimivo pa je predvsem, da igralnice več ne vlečejo. Mlajša generacija se ne pusti zapeljati in noče v igralnice. Tudi sloviti karneval v Monte Carlu letos ni tako uspel kakor so si želeli Francozi. Večina obiskovalcev se je dolgočasila in je bila razočarana.

Kot nadaljnje vzroke navaja novinar, da skuša Musolini obdržati Italijane pozimi doma, Špancev ni blizu, ker je zaradi stalnih homatij v Španiji vrednost peste padla. Angleži pa jo ubirajo raje v kolonije.

TRAGEDIJA IZUMITELJA.

V ulici Savona v Milanu je te dni strahovita eksplozija zahtevala tri človeške žrtvi. Ubita sta bila mož in žena ter njuno dete. V omenjeni ulici je stanoval skupaj z ženo in otrokom elektrotehnični delavec Umberto Sanmarco. Nekega večera je okrog 20. nastala v njegovem stanovanju strahovita eksplozija. Ko so prestrašeni sosedje in pasanti po eksploziji planili v hišo, so našli Sanmarcovo stanovanje popolnoma porušeno, v sobi so pa ležali mož, žena in otrok strahovito razmesarjeni. Fantek je bil še živ ter se je dušil v dimu, ko so ga prinesli na ulico, je izdihnil.

Oblasti so uvedle preiskavo, da ugotove, kako je prišlo do katastrofe. Sprva so domnevali, da so v Sanmarcovem stanovanju eksplodirale mine za uničevanje rib, pozneje so pa ugtovili, da je Sanmarco že dalje časa delal poizkuse z neke vrste lakom, ki eksplodira. Pri eksperimentih je zaradi neprevidnosti lak eksplodiral in uničil vso rodbino.

SVOJEVRSTEN REKORD.

Angleži se lahko ponašajo z novim svojevrstnim rekordom. Gre za izgotovitev obleke iz surovega materijala pa do prevzema po stranki. Rekord pri tem so dosegli te dni v Leedsu v Angliji. Ob 8.50 zjutraj so pod nadzorstvom posebne komisije ostrigli 19 ovac. Že čez sedem minut je bila volna očiščena in pobarvana ter poslana v tkalnico. Čez 80 minut je bilo potrebno blago izgotovljeno, nato so vzeli naročnikovo mer,o osem krojačev pa je istočasno začelo z delom. Ob 12.27 so prišli zadnji gumb in že popolnoma izgotovljeno obleko izročili stranki. Vsa procedura je torej trajaala 3 ure 20 minut in 30 sekund. Leta 1898 je neki Angleč v Združenih državah napravil sličen poizkus, rabil je pa za isto delo 10 ur in 18 minut.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. ..... .90
v fino usnje vez 1.50
v najfinejše usnje vez 1.80
v najfinejše usnje trda vez 1.80

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. ..... .90
v fino usnje vez 1.50
v najfinejše usnje vez 1.80
v najfinejše usnje trda vez. 1.50

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. ..... .80
v usnje vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinejše usnje vez. 1.60
v bel celluloid vez. 1.50

KVIŠKU SRCA
v imitirano usnje vez. .60
v usnje vez. ..... .80
v fino usnje vez. ..... 1.—
v najfinejše usnje vez. 1.20
v najfinejše usnje trda vez 1.50
v bel celluloid vez. 1.20

NEBESA NAŠ DOM
v ponarejeno ..... 1.—
v najfinejše usnje vez 1.50
v najfinejše usnje trda vez 1.80

MARIJA VARHINJA
fino vez 1.20
v fino usnje 1.50
v najfinejše usnje trda vez 1.60

Hrvatski molitveniki:

Utjeha starosti, fina ves. ..... 1.—
najfinejša vez 1.60
Slava Bogu i mir ljudem, fina ves 1.5(
najfinejša vez 1.60
Zvančec nebeški, v platno ..... .80
fina vez ..... 1.—
Vienac, najfinejša ves 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .. .30
v belo kost vezano 1.10
Come Unto Me ..... .30
fino vezano ..... .35
Key of Heaven:
fino vezano ..... .35
v usnje vezano 70
v najfinejše usnje vezano 1.20
(Za odrasle)

Key of Heaven:
v celoid fino vezano 1.20
v celoid najfinejši vez 1.50
v fino usnje vesano 1.50

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vesano 1.30

Ave Maria:
v fino usnje vesano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Angleško slovensko berilo ..... 2.—
Angleško-slov. in slov. angl. slovar .90
Amerika in Amerikanci (Trunk) .. 5.—

Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši ..... .10

Boj nalezljivim boleznim ..... .75
Cerkniško jezero 1.20
Domači živinozdravnik, trd. ves. .. 1.60
Domači živinozdravnik, broš. 1.25
Domači zdravnik po Knaipu:
trdo ves. 1.50
broširano 1.25

Gospodnjstvo 1.20
Govodoreja 1.50
Hitri računar ..... .75
Jugoslavija; Melik 1. svezek 1.50
2. svezek, 1—2 snopič 1.80
Kletarstvo (Skalicky) 2.00
Kratka srbska gramatika ..... .30

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov .30

Kako se postane državljan Z. D. .25
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju .... .50
Kat. Katekizem ..... .60
Kubična Računica ..... .75
Liberalizem ..... .50
Ljubavna in snubilna pisma .... .35
Materija in energija 1.25
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka .75
Mladeničem, I. zv. ..... .50
Mladeničem, II. zv. ..... .50
.. .. (oba zvezka skupaj .90)
Mlekarstvo ..... 1.—
Nemško-angleški tolmač 1.40
Najboljša slov. Kuharica, 668 str.
lepo vez. (Kalinšek) ..... 5.—
Nasveti za hišo in dom, trd. ves. 1.—

Nemščina brez učitelja:
1. del ..... .30
2. del ..... .30
Nemško slovenske slovar 2.25

Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem ..... .75

Slovensko nemški slovar ..... 1.—
Ojačen beton ..... .50
Obrtno knjigovodstvo 2.50
Perotninarstvo, trd. ves. 1.80
Perotninarstvo, broš. 1.50
Prva čitanka ..... .75
Pravila za olike ..... .65

16. Julija:
Dresden, Cherbourg, Bremen
Berengaria, Cherbourg
Olympic, Cherbourg
America, Cherbourg, Hamburg

17. Julija:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Statendam, Bolugne Sur Mer, Rotterdam

18. Julija:
Paris, Havre

22. Julija:
Europa, Cherbourg, Bremen
Mauretania, Cherbourg
President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg
Deutschland, Cherbourg, Hamburg

23. Julija:
Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen
Homeric, Cherbourg

24. Julija:
New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam
Roma, Napoli, Genova

25. Julija:
France, Havre
Milwaukee, Cherbourg, Hamburg

28. Julija:
Aquitania, Cherbourg

29. Julija:
George Washington, Cherbourg, Hamburg, Hamburg
New York, Cherbourg, Hamburg

30. Julija:
Vulcania, Trst

31. ulija:
Majestic, Cherbourg

PARNIKI Z ZNAKOM ●, označi skupni izlet v Jugoslavijo.

Prilrojevanja perila po životni meri s vzorci ..... 1.—
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..... .75
Praktični računar ..... .75
Pravo in revolucija (Pitamic) .. .50
Predhodniki in idejni utemeljiti ruskega idejalizma 1.50
Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano ..... 2.—
broširano 1.75
Računar v kronski in dinarski veljavi ..... .75
Ročni slov.-italijanski in italijanski-slovenski slovar .... .90
Ročni spisovnih vsakovrstnih pisem ..... .50
Solnčenje ..... .50
Slike iz živalstva, trdo vezana .. .90
Slovenska narodna miadina, obsega 452 strani 1.50

Spretna kuharica, trdo vezana 1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana ..... 3.—
Sadno vino ..... .40
Spolna nevarnost ..... .25
Sadje v gospodinjstvu ..... .75
Slavonic American Year Book .... 1.—

Učbenik angleškega jezika
trdo vez. 1.50
broširano 1.25
Učna knjiga in berilo laškega jezika ..... .80
Uvod v Filozofijo (Veber) 1.50
Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebnike in trgovce 1.25

Veliki vsevedež ..... .80
Voščilna knjižica ..... .50
Zbirka domačih zdravil ..... .60
Zdravilna zelišča ..... .40
Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva 1.50
Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih 1.90
Zdravje mladine 1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 zv. 1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Melik)
II. zvez. ..... .80
Prorokovalne karte ..... 1.—

RAZNE POVESTI in ROMANI:

Ana Karenina (Tolstoj)
zanimivi roman (2 zvezka) .. $5.50
Amerika, povsod dobro, doma najbolje ..... .65
Agitator (Keramik) broš. ..... .80
Andrej Hofer ..... .50
Beneška vedeževalka ..... .35
Belgrajski biser ..... .35
Beli mecesen ..... .40
Bele noči, mali junak ..... .60
Balkansko-Turška vojska ..... .80
Balkanska vojska, s slikami .... .25
Boj in zmaga, pove..... .20
Blagajna Velikega vojvode ..... .60
Belfegor ..... .80
Boy, roman ..... .65
Burska vojska ..... .40
Beatin dnevnik ..... .60
Božični darovi ..... .35
Božja pot na Bledu ..... .26
Božja pot na Šmarni gori ..... .20

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:

PARIS	18. julija; (3 P. M.)	16. aug. (1 A. M.)
FRANCE	25. julija; (6 P. M.)	22. aug. (Noon)
Ile de France	1. aug.; (11 A. M.)	26. aug. (4.30 P. M.)

Najkrajša pot po železnici. Vsakdo je v posebni kabini z vsemi modernimi udobnostmi. — Pijača in slavna francoska kuhinja, izredno nizke cene.

Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali
FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

Cankar:
Grešnik Lenard, broš... .70
Mimo življenja ..... .80
Mrtvo mesto ..... .75
Romantične duše ..... .60

Cvetke ..... .25
Cesar Jožef II. ..... .30
Cvetlna Borograjska ..... .50
Čebelica ..... .25
Črtice iz življenja na kmetih .... .35

Drobiz, in razne povesti spisal Mličinski ..... .60
Darovana, zgodovinska povest .. .50
Dekle Eliza ..... .40
Dalmatinske povesti ..... .35
Dolga roka ..... .50
Do Ohrida in Bitolja ..... .76
Doli z orožjem ..... .50
Don Kišot iz La Manhe ..... .40

Dve sliki, — Njiva, Starka — (Meško) ..... .60
Devica Orleanska ..... .50
Duhovni boj ..... .50

Dedek je pravil; Martinka in škrateljčki ..... .40
Elizabeta ..... .35
Fabijola ali cerkev v Katakombah .45
Fran Baron Trenk ..... .35
Filozofska zgodba ..... .60
Fra Diavolo ..... .50
Gozdovnik (2 zvezka) 1.20
Gospodarica sveta ..... .40
Godčevski katekizem ..... .25
Gostilne v stari Ljubljani ..... .60
Grška Mytologija ..... 1.—
Gusarji ..... .75
Gusar v oblakih ..... .80
Hadži Murat (Tolstoj) ..... .40

Hči papeža, vez. ..... 1.—
broš. ..... .75
Hektorjev meč ..... .50
Hedvika ..... .40

Hudi časi, Blage duše, veseloigra .75
Helena (Kmetova) ..... .40

Knjige pošiljamo poštnine prosto

"GLAS NARODA"
216 W. 18. St.,
New York

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!